

Η ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΚΟΜΙΔΗΣ ΤΟΥ ΛΕΙΨΑΝΟΥ ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΣΑΒΒΑ ΤΟΥ ΗΓΙΑΣΜΕΝΟΥ ΕΙΣ ΤΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Τὴν Δευτέραν, 13^{ον}/26^{ον} Ὀκτωβρίου 2020, ἐωρτάσθη ὑπὸ τοῦ Πατριαρχείου ἡ μνήμη τῆς ἐπανακομιδῆς τοῦ τιμίου λειψάνου τοῦ ὁσίου Πατρός ἡμῶν Σάββα τοῦ ἡγιασμένου.

Κατὰ τὴν ἐορτὴν αὐτήν, ἡ Ἐκκλησία τῶν Ἱεροσολύμων ἀναμνησκειται ὅτι τὴν 13^{ον}/26^{ον} Ὀκτωβρίου τοῦ ἔτους 1965 ἐδέχθη εἰς τοὺς κόλπους αὐτῆς καὶ πάλιν τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου Σάββα ἐκ τῆς Βενετίας, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχον μεταφέρει τοῦτο οἱ Σταυροφόροι.

Ἡ Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων ἐζήτησε τοῦτο ἔν ἔτος μετὰ τὴν ἄρσιν τῶν ἀναθεμάτων τοῦ 1050 τὸ ἔτος 1964 καὶ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἀθηνᾶγορου καὶ τοῦ Πάπα Ἰωάννου Παύλου τοῦ ΣΤ' εἰς τὴν Ἀγίαν Γῆν. Διὰ τὴν συνοδείαν τοῦ ἁγίου λειψάνου μετέβη εἰς Βενετίαν ἀντιπροσωπεῖα τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων, συνισταμένη ἐκ τῶν μακαριστῶν Μητροπολιτῶν Καισαρείας Βασιλείου καὶ Πέτρας Γερμανοῦ, τοῦ μακαριστοῦ Πνευματικοῦ τῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Σάββα Ἀρχιμανδρίτου Σεραφεῖμ, τοῦ μακαριστοῦ Ἀρχιμανδρίτου Θεοδοσίου, ἡγουμένου τῆς Μονῆς Μάρθας καὶ Μαρίας Βηθανίας καὶ τοῦ τότε διακόνου (νῦν Μητροπολίτου Ναζαρέτ κ. Κυριακοῦ).

Ἡ ὑποδοχὴ τοῦ ἱεροῦ λειψάνου ἔλαβε χώραν ἐν χαρᾷ, ἀγαλλιᾷσει καὶ εὐχαριστίᾳ εἰς τὴν Πύλιν τοῦ Δαυΐδ, ἐνθεν καὶ μετηνέχθη εἰς τὸ Καθολικὸν τοῦ Πανιέρου Ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως διὰ προσκύνησιν ἐπὶ μίαν ἐβδομάδα καὶ ἐκεῖθεν ἐν συνεχείᾳ εἰς τὴν Ἱερὰν αὐτοῦ Μονήν, τὴν ὁποίαν καὶ ἵδρυσεν ὁ ἅγιος Σάββας, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ φυλάσσεται ὡς θησαυρὸς πηγῆς ἀντλήσεως δυνάμεως καὶ πάσης βοηθείας.

Διὰ τὴν μνήμην τοῦ γεγονότος τούτου κατὰ τὴν ὡς ἄνω ἡμέραν ἐτελέσθη εἰς τὴν Μονὴν τοῦ Ἁγίου Σάββα θεία Λειτουργία ἐν ὁλονυκτίῳ ἀγρυπνίᾳ, τῆς ὁποίας προεξῆρξεν ἡ Α.Θ.Μ. ὁ Πατὴρ ἡμῶν καὶ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων κ.κ. Θεόφιλος, συλλειτουργοῦντων Αὐτῷ τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντίνης κ. Ἀριστάρχου, Γέροντος Ἀρχιγραμματέως, τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἰορδάνου κ. Θεοφυλάκτου Πατριαρχικοῦ Ἐπιτρόπου ἐν Βηθλεέμ, τοῦ Ἀρχιερέως τῆς σειρᾶς Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Μαδάβων κ. Ἀριστοβούλου, Ἀγιοταφитῶν Ἱερομονάχων ὡς τῶν Ἀρχιμανδριτῶν Ἰγνατίου, Ματθαίου καὶ Νήφωνος, Ἀραβοφώνων Πρεσβυτέρων ἐκ Βηθλεέμ, Χωρίου τῶν Ποιμένων καὶ Μπετζάλλας, τοῦ Ἀρχidiaκόνου Μάρκου καὶ τοῦ Ἱεροδιακόνου Εὐλογίου, ψάλλοντος ἑλληνιστί τοῦ Ἱεροδιακόνου Συμεὼν Γραμματέως τῆς Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου καὶ βοηθοῦντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀριστοβούλου καὶ τῆς χορωδίας τῆς Ἀκκρης ὑπὸ τὸν Ἀρχιμανδρίτην Φιλόθεον ἀραβιστί, καὶ μετεχόντων μελῶν τοῦ Ἀραβοφώνου ποιμνίου ἡμῶν τῶν ὁμόρων περιοχῶν τῆς Ἐπιτροπείας Βηθλεέμ.

Πρὸς τοὺς Πατέρας καὶ τὸ ἐκκλησίασμα ἐκήρυξε τὸν θεῖον λόγον ὁ Μακαριώτατος ὡς ἔπεται:

«Δεῦτε πρὸς με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς· ἄρατε τὸν ζυγὸν μου ἐφ’ ὑμᾶς καὶ μάθετε ἀπ’ ἐμοῦ, ὅτι πρᾶξός εἰμι καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ, καὶ εὐρήσετε ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν· ὁ γὰρ ζυγός μου χρηστός καὶ τό φορτίον μου ἐλαφρόν ἐστιν», (Ματθ. 11, 28-30), λέγει Κύριος.

Ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί,

Ἡ ἀγία ἡμῶν τῶν Ἱεροσολύμων Ἐκκλησία, στοιχοῦσα εἰς τὸ ἀγιογραφικὸν λόγιον: «Μνήμη δικαίου μετ’ ἐγκωμίων», (Παροιμ. 10,7) ἢ ἀπλούστερον ἡ μνήμη, ἡ ἀνάμνησις τοῦ δικαίου ἔσται εὐχάριστος καὶ αἰωνία καὶ μετὰ θάνατον, τιμᾷ σήμερον καὶ γεραίρει τὴν ἐκ Βενετίας Ἰταλίας ἐπανακομιδὴν τοῦ ἱεροῦ καὶ ἀφθάρτου σκηνώματος ὁσίου Σάββα τοῦ ἡγιασμένου εἰς τὰς αὐλὰς τῆς πανευφήμου Λαύρας αὐτοῦ, (26 Ὀκτωβρίου 1965).

Ἐπιποθῶν ἀνάπαυσιν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ, ὁ Σάββας, ὁ ἐκ Καππαδοκίας ὀρμώμενος κατέφυγεν ὡς ἄλλη ἔλαφος ἐπὶ τὰς ἀσκητικὰς καὶ πνευματικὰς πηγὰς τῆς ἐν Παλαιστίνῃ ἐρήμου τῆς Ἰουδαίας, ἔνθα ἐμαθήτευσε παρὰ τοὺς πόδας τῶν καθηγητῶν τῆς ἐρήμου θεοκτίστου καὶ Εὐθυμίου τοῦ Μεγάλου.

«Ἄρατε τὸν ζυγὸν μου ἐφ’ ὑμᾶς καὶ μάθετε ἀπ’ ἐμοῦ, ὅτι πρᾶξός εἰμι καὶ ταπεινός τῇ καρδίᾳ, καὶ εὐρήσετε ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν· (Ματθ. 11, 29). Ἑρμηνεύων τοὺς Κυριακοὺς τούτους λόγους ὁ ἅγιος Γρηγόριος Νύσσης λέγει: «ζυγόν», λέγει [ὁ Χριστός] τὴν τῶν ἐντολῶν ἐργασίαν ὑπακούσωμεν τῷ κελεύοντι, γενώμεθα Χριστοῦ ὑποζύγιον, ταῖς ζεύγλαις [=μέ τοὺς ζυγούς] τῆς ἀγάπης ἑαυτοὺς ἐνδύσαντες». Ὁ δὲ σχολιαστής Ζιγαβηνός λέγει: «οὐκ εἶπε ταπεινός μόνον, ἀλλὰ ταπεινός τῇ καρδίᾳ, τουτέστι ταπεινός τῇ ψυχῇ, τῇ προαιρέσει».

Ὁ ἐγκριτος Πατήρ τῆς Ἐκκλησίας Γρηγόριος Νύσσης ὀρθῶς ἐρμηνεύει, ὅτι καλούμεθα νὰ ἐνδύσωμεν ἑαυτοὺς μέ τὰς ζεύγλας, δηλονότι μέ τοὺς ζυγούς τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ. Καί τοῦτο διότι, κατὰ τὸν ἅγιον Ἰωάννην τῆς Κλίμακος, «ἡ ἀγάπη κατὰ τὴν ιδιότητα αὐτῆς εἶναι πηγὴ πίστεως». Κατὰ δὲ τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν Δαμασκηνόν «πίστις δὲ ἐστὶν ἀπολυπραγμόνητος = [χωρὶς πολλὴν ἐξέτασιν] κατάθεσις. Πίστει νοοῦμεν ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι τὰ πάντα τῇ τοῦ Θεοῦ δυνάμει παρῆχθαι· πάντα τὰ τε θεῖα καὶ τὰ ἀνθρώπινα πίστει κατορθοῦμεν».

Τὴν δὲ θεμελιώδη σημασίαν τῆς πίστεως διατυπώνει ἐναργέστατα ὁ θεῖος Παῦλος ἐν τῇ πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολῇ αὐτοῦ λέγων: «Τούτου χάριν κάμπτω τὰ γόνατά μου πρὸς τὸν Πατέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ...ἵνα δώῃ ὑμῖν κατὰ τὸν πλοῦτον τῆς δόξης αὐτοῦ δυνάμει κραταιωθῆναι διὰ τοῦ Πνεύματος αὐτοῦ εἰς τὸν ἔσω ἄνθρωπον, κατοικῆσαι τὸν Χριστὸν διὰ τῆς πίστεως ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν», (Ἐφεσ. 3, 14-17).

Ἐξ ἄλλου, ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ θεολόγος κηρύττει λέγων: «αὕτη ἐστὶν ἡ νίκη, ἡ νικήσασα τὸν κόσμον, ἡ πίστις ἡμῶν», (Α’ Ἰωάν. 5-4).

«Ἐγὼ δὲ ἐν δικαιοσύνῃ ὀφθῆσομαι τῷ προσώπῳ σου Κύριε, χορτασθήσομαι ἐν τῷ ὀφθῆναι μοι τὴν δόξαν σου», (Ψαλμ. 16,15). Καὶ ἀπλούστερον, ἐγὼ ὅμως θὰ ἐργασθῶ τὴν ἀρετὴν καὶ μέ αὐτήν θὰ ἴδω τὸ πρόσωπόν σου, Κύριε, θὰ χορτάσει δὲ ἡ ψυχὴ μου, ὅταν βλέπῃ τὴν δόξαν, τὴν λάμψιν τοῦ προσώπου Σου.

Προσέτι δὲ ὁ ὁσιος Σάββας, ἀκούων εἰς τὸ παράγγελμα τοῦ σοφοῦ Παύλου «ἀνέλαβε τὴν πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ καὶ ἐνεδύσατο τὸν θώρακα τῆς δικαιοσύνης», (Ἐφ. 6,11).

Διά τούτω καί ζῇ αἰωνίως ἐν τῷ πρό ὀφθαλμῶν ἡμῶν κειμένῳ ἀφθάρτῳ καί εὐωδιάζοντι ἀγίῳ αὐτοῦ σκηνώματι, ὡς μαρτυρεῖ ἡ Σοφία Σολομώντος: «Δίκαιοι εἰς τόν αἰῶνα ζῶσι καί ἐν Κυρίῳ ὁ μισθός αὐτῶν καί ἡ φροντίς αὐτῶν παρά Ὑψίστῳ. Διά τοῦτο λήφονται τό βασιλείον τῆς εὐπρεπείας καί τό διάδημα τοῦ κάλλους ἐκ χειρός Κυρίου», (Σοφ. Σολομ. 5, 15-16). Καί ἀναλυτικώτερον, οἱ δίκαιοι ζοῦν αἰωνίως καί ὁ μισθός αὐτῶν εὐρίσκεται εἰς χεῖρας τοῦ Κυρίου. Διά τοῦτο οὗτοι θά λάβουν ἀπό τόν Κύριον τήν ἔνδοξον βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν.

Ἀκούσωμεν καί τοῦ ἱερωτάτου Παύλου κηρύττοντος εἰς τήν πρός Ρωμαίους αὐτοῦ ἐπιστολήν: «ὥπερ γάρ παρεστήσατε τά μέλη ὑμῶν δοῦλα τῇ ἀκαθαρσίᾳ καί τῇ ἀνομίᾳ εἰς τήν ἀνομίαν, οὕτω νῦν παραστήσατε τά μέλη ὑμῶν δοῦλα τῇ δικαιοσύνῃ εἰς ἁγιασμόν», (Ρωμ. 6-19). Ὅπως δηλαδή προσφέρατε τά μέλη τοῦ σώματός σας δοῦλα εἰς τήν ἀμαρτίαν, ἡ ὁποία κάμνει τόν ἄνθρωπον ἀκάθαρτον καί παραβάτην, διά νά πράττετε τήν ἀνομίαν, ἔτσι τώρα νά προσφέρετε τά μέλη σας δοῦλα εἰς τόν ἐνάρετον βίον, διά νά προκόπτετε εἰς ἀγιότητα. «Δικαιοσύνην μέν τόν ἐνάρετον βίον [ἐννοεῖ ὁ Παῦλος] εἰς ἁγιασμόν δέ, ἀντί τοῦ εἰς τό ἁγιάζεσθαι», ἐξηγεῖ ὁ Ζιγαβηνός.

Κατά δέ τόν μέγαν Βασίλειον, «ἁγιασμός δέ ἐστι τό ἀνακεῖσθαι =[ἀνατεθῆναι] τῷ ἀγίῳ Θεῷ ἐξ ὁλοκλήρου». Κατά δέ τόν ἅγιον Γρηγόριον Νύσσης: «Χριστός γάρ ἐστίν ἡ τοῦ Θεοῦ δικαιοσύνη, ἡ διά τοῦ εὐαγγελίου ἀποκαλυπτομένη, καθὼς φησί ὁ Ἀπόστολος (Ρωμ. 1, 17)... ἐπεὶ οὖν δύναμις τοῦ Πατρὸς ὁ Υἱός, πάντα τά ἔργα τοῦ Υἱοῦ τοῦ Πατρὸς ἐστίν ἔργα».

Καθίσταται φανερόν, ὅτι ὁ ἁγιασμός ἡμῶν, τῶν ὁμολογούντων Χριστόν ἐσταυρωμένον καί ἀναστάντα προϋποθέτει τήν δικαιοσύνην τοῦ Θεοῦ κατά τήν προτροπήν τοῦ Κυρίου λέγοντος: «Ζητεῖτε δέ πρῶτον τήν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καί τήν δικαιοσύνην αὐτοῦ», (Ματθ. 6, 33). Τοῦτο ἐξάλλου κατέχει ἐξέχουσαν θέσιν ἐν τῇ Κυριακῇ προσευχῇ, τῇ ὑποδειχθείσῃ ὑπ' Αὐτοῦ τοῦ Χριστοῦ λέγοντος: «Οὕτως οὖν προσεύχεσθε ὑμεῖς· Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς· ἁγιασθήτω τό ὄνομά σου· ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου· γενηθήτω τό θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ, καί ἐπὶ τῆς γῆς·» (Ματθ. 6, 9-10).

Ἄς ἀκούσωμεν ἐν προκειμένῳ καί εἰς τὰς προτροπὰς τοῦ Θεοῦ Παύλου, τὰς ἀφορώσας εἰς πάντας τούς Χριστιανούς καί πολλῶ δέ μᾶλλον εἰς ἡμᾶς τούς ἱεουργούς τῶν ζωντανῶν μυστηρίων τοῦ Χριστοῦ, ἀλλά καί τῶν ἐν ἀσκήσει πνευματικῶς τελούντων μοναχῶν, ἐν γῇ ἐρήμῳ καί ἀνύδρῳ: «εἰ οὖν συνηγέρθητε τῷ Χριστῷ, τά ἄνω ζητεῖτε, οὗ ὁ Χριστός ἐστίν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ καθημένος· τά ἄνω φρονεῖτε, μή τά ἐπὶ τῆς γῆς. Ἀπεθάνετε γάρ καί ἡ ζωὴ ὑμῶν κέκρυπται σὺν τῷ Χριστῷ ἐν τῷ Θεῷ. Ὅταν ὁ Χριστός φανερωθῇ, ἡ ζωὴ ἡμῶν, τότε καί ὑμεῖς σὺν Αὐτῷ φανερωθήσεσθε ἐν δόξῃ», (Κολ. 3, 1-4).

Σχολιάζων τούς λόγους τούτους ὁ ἅγιος Γρηγόριος Νύσσης λέγει: «Μή τά γῆϊνα περισκόπει [=βλέπε ὁλόγυρα], ἀλλά τά οὐράνια, οὗ ὁ Χριστός ἐστίν... ἐγένου, ἵνα Θεόν βλέπῃς, οὐκ ἵνα ἐπὶ γῆν σύρηταί σου [=ἐπιμηκύνεται] σου ἡ ζωὴ, οὐχ ἵνα τήν κτηνώδη ἔχῃς ἀπόλαυσιν, ἀλλ' ἵνα τήν οὐράνιον ἐπιτελήῃς πολιτείαν».

Εἰς τοῦτο καλούμεθα καί ἡμεῖς, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, εἰς τό νά φέρωμεν τελειότητα τήν κατά Χριστόν ζωὴν ἡμῶν, γενόμενοι οὕτω πολῖται «τῆς μενούσης» ἐν οὐρανῷ πόλεως καί συμπολῖται τῶν ἐν οὐρανοῖς ἀγίων τοῦ Θεοῦ καί Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ, διότι ὡς κηρύττει ὁ σοφός Παῦλος, «οὐ γάρ ἔχομεν ὥδε μένουσαν πόλιν, ἀλλά τήν μέλλουσαν ἐπιζητοῦμεν» (Ἑβρ. 13, 14), Ἀμήν. Ἐτε πολλά.

Τῆς όλονυκτίας ληξάσης, παρετέθη τό κέρασμα μετά κολλύβων, ἄρτου καί νάματος καί ἠκολούθησε κοινή τράπεζα, τήν ὁποίαν ηὐλόγησεν ὁ Μακαριώτατος.

Εὐλογῶν τούς Πατέρας ὁ Μακαριώτατος, ἀνεχώρησεν, διερχόμενος κατά τό ἔθος καί ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἀββᾶ Θεοδοσίου τοῦ Κοινοβιάρχου διά προσκύνησιν.

Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας